
Úvodem

K sedmdesátinám Filosofického časopisu

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

otevíráme 70. ročník našeho časopisu. V životě jednoho člověka se sedmdesátka řadí někde k podzimu, kdy se dny už začínají poněkud krátit. Nicméně v životě časopisu to není žádný věk, měříme-li dlouhověkost podle idejí. Především ale životaschopnost časopisu závisí na jiných věcech, než jsou jubilea a jejich oslava. Přesto jsme rádi, že můžeme toto jubileum připomenout. Jsme nejstarším dosud vycházejícím českým časopisem věnovaným filosofii, jak uvádíme i na našich webových stránkách. Sloužíme celé naší filosofické obci v její rozmanitosti a nabídneme prostor, kde se mohou tříbit ideje v diskusi a prohlubovat naše poznání světa a měnlivé lidské zkušenosti. Na této zásadě se obrodil *Filosofický časopis* v roce 1990 a my se tohoto nového založení snažíme držet.

Svět, ve kterém žijeme, je ovšem docela jiný než v době, kdy časopis vznikal. Právě na začátku letošního roku si můžeme jasněji uvědomit, jak hodně se náš svět změnil také od doby, kdy se časopis po pádu komunismu obnovoval. Pandemie, která nás postihla, není jenom virová nákaza, která napadá lidské dýchací orgány. Příroda nám tak dává vědět, že k ní patříme, a my zjišťujeme, že jsme zranitelnější více, než jsme si mysleli. Ovšem příroda to není jen pandemie, ale také klimatická změna. Tvoříme s přírodou spojitě nádoby. Zranitelnost člověka doprovází zranitelnost přírody. V antice byla nepředstavitelná myšlenka, že by člověk mohl zničit přírodu. My už jsme si na takovou myšlenku zvykli a trochu se snažíme takovému konci zabránit. Zda hodně, nebo málo, to je otázka, která by nás měla zaměstnávat.

Pandemie se v našem světě „nové konektivity“ rozšířila s děsivou rychlostí. Zdaleka nejde jenom o to, že lidé hodně cestují. Zásadně se změnily způsoby lidské komunikace, které snadno překračují dané hranice. Komunikace získala s internetem vskutku planetární rozměr. Webové sítě však prostředkují lidskou zkušenost ve světě, kde se ztrácí hranice osobní identity. Nezměrná lidská intelektuální produktivita se tak mísí s hrozbami, které ohrožují samu lidskou existenci. Nelze nevidět, že se při tom mění způsoby, jak lidé přemýšlejí, jak se chovají a jak vytváří své

společenské a politické instituce. Varující je, že nová média a sociální sítě umožňují ovlivňování lidského chování dosud netušenými způsoby. Vítězná liberální demokracie se potýká s vnitřní slabostí a nyní narazila na vnějšího nepřítele.

Člověk se ovšem může spolehnout na poznání a rozum. Nemá lepší výbavu, jež by mu umožňovala orientaci v takovém terénu. Teoretické koncepty dobrého a zlého, spravedlivého a nespravedlivého, míru a války neztratily ani v tomto současném světě nic ze své důležitosti. Když vstupujeme do nového ročníku *Filosofického časopisu*, připomínáme si nejenom naši malou sedmdesátku, ale hlavně trvající potřebu a úlohu filosofie ve světě, ve kterém je nám dáno žít.

Milan Znoj
šéfredaktor *Filosofického časopisu*